

EEN DIENAER DER
 OOST-INDISCHE COMPAGNIE
 TE LONDEN
 IN 1629

*
 JOURNAEL VAN ABRAM BOOTH
 EN ZIJN
 DESCRIPTIE VAN ENGELANDT

*Uitgegeven, ingeleid en
 toegelicht door*
 A. MERENS

M.CM.XLII
 A. A. M. STOLS - UITGEVER
 'S-GRAVENHAGE

Engeland, Schotland en Ierland
Kopergravure

den naem van Lactodurum ende huyden ten dage de hoofd
plaetse vande rivier, daer 't in leyt, die het sijnen naam geeft.

Buckingham. ⁵¹⁵

waervan de geheele omleggende provincie sijnen naam heeft,
is een gemeen marcktvleck. De heeren van deese plaetse sijn
mette titulen van Graven, Marquisen ende Hartogen vereert
geweest, als oock de laetst vermoorden ende by ons welbe-
kenden Hartoge van Bockingam.

Oxford.

gelegen ontrent 21 mylen van Bedfordt.

Bradfield.

gelegen ontrent 18 mylen van Oxford, is een plaisierich dorp,
vermaert door een schoon ridderhuis, daer naestaen gelegen.
Vanhier reyst men op

Maidenhead.

leggende 16 mylen van Bradfieldt, ende voorts op Londen,
sijnde nog 22 mylen wijder. Hier een weynich subsisterende
connen ondertus(*schen*) wel eens besien

Stratford.

leggende ontrent 3 mylen van Londen, waer men vint den
overal de werelt beroemde Cornelis Drebbel ⁵¹⁶ -- een hol-
lander -- ende by den tegenwoordigen Coninck om sijn

⁵¹⁵ Buckingham.

⁵¹⁶ Cornelis Drebbel, een boerenzoon, geb. te Alkmaar, tijdens het beleg in 1572,
gehuwd met Sophie Goltzius, zuster van den schilder en graveur Hendrik, overl. te
Stratford Bow in 1633. Hij beoefende bij zijn zwager de graveerkunst en de alchimi en
vertrok in 1604 naar Londen, waar hij bij zijn wetenschappelijken arbeid, hoofdzakelijk
op chemisch gebied, grooten steun van Jacobus I ondervond. Zijn groote geheim was
de ontdekking, dat salpeter met bruinsteen vermengd, bij matige verhitting, levens-
lucht, d.w.z. zuurstof, gaf.

Een triomph behaalde hij met de uitvinding van een duikboot voor twaalf man,
waarmede hij in den zomer van 1620 onder water de tocht van Westminster naar Green-
wich, drie uur varens, ten aanschouwe van koning, hof en duizenden Londenaars,
ondernam.

Eveneens stond hij in hoogen gunst bij Keizer Rudolf II te Praag, aan wien hij ad-

wonderl(*ijcke*) ende bynaest ongelooffel(*ijcke*) inventies gega-
geert; ende vandaer eer men wederkeert naer

Wansted. ⁵¹⁷

een coninckl(*ijck*) gebouw, doch nu over verscheyden handen
ten lesten toebehooren(*de*) een particulier Edelman, beginnen(*de*)
een weynich te vervallen.

* * *

Begeerich sijnde om van Londen weder eenen anderen wech
te nemen ende door 't landt te reysen can men desen gebruycken
als op

Winsor. ⁵¹⁸

leggende . . . . . van Londen, is een vande grootste heerlijkste
ende welgelegenste Coninckhuysen, waervan hiernaer in 't
verhael van alle Coninck Casteelen breeder mentie sal maken.

Eton. ⁵¹⁹

leggende aende oversijde van de riviere is een schoon Collegie,
gesticht by Coninck Hendrick de VIe; alhier wort de ionckheyt
onderwesen ende bequaem gemaect omtot de hoogeschoolen
gesonden te werden. Is gelegen ontrent een halff myle van
Winsor.

viezen gaf. Er wordt beweerd, dat Jacobus ten zijnen gunste optrad, toen hij in Oosten-
rijk was gevangen genomen en gevaar liep tot de doodstraf te worden veroordeeld.

Volgens Calendar of State Papers 1661/2, fol. 327, boden zijn zoon Jacob en zijn
schoonzoon Dr. Siberius Kuffler den 14den Maart 1661/2 aan Karel II aan om „een proef
te nemen met hun vaders geheim om schepen in een oogwenk te doen zinken of te
vernietigen; en wanneer het zou slagen, dan daarvoor een belooning van £ 10.000 te
krijgen. Het geheim was hun bij testament nagelaten en wel onder conditie, dat het in
de eerste plaats aan de Kroon van Engeland en slechts daarna aan andere staten mocht
worden aangeboden.” Op dit aanbod werd evenwel niet ingegaan.

Op Goltzius' schilderij, bekend onder den naam van „de Allegorie der IJdelheid”
staat volgens den Drebbel-kenner, Dr. H. A. Naber, Secr. van het „Drebbel Genoot-
schap”, Drebbel ten voeten uit „en face”, welke opvatting door Dr. A. Bredius, wordt
gedeeled.

Booth vergist zich, waar hij schrijft, de „tegenwoordige” koning, want het is niet
bekend, dat Karel I Drebbel steunde en de vorst, die het wel deed, Jacobus I, was reeds
in 1625 overleden.

⁵¹⁷ Zie blz. 231.

⁵¹⁸ Windsor; zie blz. 225.

⁵¹⁹ Eton. Aan de rivier de Thems gelegen; Eton College werd in 1440—1 gesticht.

Stratford.

leggende ontrent 3 mylen van Londen, waer men vint den overal de werelt beroemde Cornelis Drebbel -- een hollander -- ende by den tegenwoordigen Coninck om sijn wonderlijcke ende bynaest ongelooffelijcke inventies gegageert;

Cornelis Drebbel, een boerenzoon, geb. te Alkmaar, tijdens het beleg in 1572, gehuwd met Sophie Goltzius, zuster van den schilder en graveur Hendrik, overl. te Stratford Bow in 1633. Hij beoefende bij zijn zwager de graveerkunst en de alchimie en vertrok in 1604 naar Londen, waar hij bij zijn wetenschappelijken arbeid, hoofdzakelijk op chemisch gebied, grooten steun van Jacobus I ondervond. Zijn groote geheim was de ontdekking, dat salpeter met bruinsteen vermengd, bij matige verhitting, levenslucht, d.w.z. zuurstof, gaf.

Een triomph behaalde hij met de uitvinding van een duikboot voor twaalf man, waarmede hij in den zomer van 1620 onder water de tocht van Westminster naar Greenwich, drie uur varens, ten aanschouwe van koning, hof en duizenden Londenars, ondernam.

Eveneens stond hij in hoogen gunst bij Keizer Rudolf II te Praag, aan Wien hij adviezen gaf. Er wordt beweerd, dat Jacobus ten zijnen gunste optrad, toen hij in Oostenrijk was gevangen genomen en gevaar liep tot de doodstraf te worden veroordeeld.

Volgens Calendar of State Papers 1661/2, fol. 327, boden zijn zoon Jacob en zijn schoonzoon Dr. Siberius Kuffler den 14den Maart 1661/2 aan Karel II aan om „een proef te nemen met hun vaders geheim om schepen in een oogwenk te doen zinken of te vernietigen; en wanneer het zou slagen, dan daarvoor een belooning van £ 10.000 te krijgen. Het geheim was hun bij testament nagelaten en wel onder conditie, dat het in de eerste plaats aan de Kroon van Engeland en slechts daarna aan andere staten mocht worden aangeboden." Op dit aanbod werd evenwel niet ingegaan.

Op Goltzius' schilderij, bekend onder den naam van „de Allegorie der IJdelheid" staat volgens den Drebbel-kenner, Dr. H. A. Naber, Secr. van het „Drebbel Genootschap", Drebbel ten voeten uit „en face", welke opvatting door Dr. A. Bredius, wordt gedeeld. (zie hieronder)

Booth vergist zich, waar hij schrijft, de „tegenwoordige" koning, want het is niet bekend, dat Karel I Drebbel steunde en de vorst, die het wel deed, Jacobus I, was reeds in 1625 overleden.

Hendrick Goltzius
Allegorie, 1611

Olieverf op doek, 180 x 256 cm Öffentliche Kunstsammlung Basel, Kunstmuseum

Wat dit schilderij precies voorstelt, is nog niet opgehelderd. Waarschijnlijk gaat het hier om een allegorische voorstelling die bedoeld is om een bepaald begrip uit te drukken. Maar eveneens is verband gelegd met Goltzius' belangstelling voor de alchemie, vooral gezien het voorwerp dat de naakte vrouw in haar hand houdt.

Voortgaand op zijn zelfportretten stelt de man met baard links op dit schilderij naar de mening van Hubert van Onna en mezelf, Hendrick Goltzius zelf voor. In de Renaissance werd vaker een zelfportret aan een schilderij toegevoegd. "it is not until the [Early Renaissance](#) in the mid 15th century that artists can be frequently identified depicting themselves as either the main subject, or as important characters in their work." ([Wikipedia](#) / [metmuseum.org](#))